

Обірвалася земна дорога відомого літературознавця, текстолога, викладача й педагога, музейного працівника Григорія Герасимовича Аврахова. Він із когорти шістдесятників, що відчайдушно виборювали незалежність нашої України. За те, що передав до Чехословаччини фотокопії праці І.Дзюби “Інтернаціоналізм чи русифікація?”, був звільнений з посади із заборonoю працювати у вищих навчальних закладах, друкуватися. Було відхилено вже рекомендовану до захисту його докторську дисертацію про творчість Лесі Українки.

Працював до останньої хвилини свого життя, наснажений ідеєю світлої будучини України, твердо й непохитно вірячи в силу слова, думки, життєвої мудрості й розважливості. Боляче переживав будь-яке відступництво від Правди, свято ніс негасимий племін наукових пошуків і устремлень. Вступав у полемічні дискусії з науковцями, дошукуючись текстуальної автентичності, скрупульозно звряючи різні нашарування авторського письма.

Народився Г.Г.Аврахов 5 лютого 1922 року в с. Попельнасте на Єлисаветградщині у хліборобській родині, яка під час насильницької колективізації зазнала репресій. Щойно скінчивши школу, потрапляє у вир війни, де в одному з боїв був тяжко поранений. Повернувшись із війська, наполегливо торує шлях до освіти, навчання у Криворізькому педінституті поєднує з учительською працею. Аспірантура в київському Науково-дослідному інституті педагогіки позначена самостійними пошуками, як писав пізніше, “важким зусиллям виборював собі концептуальні засади, світоглядні підоснови наукового поступування”. Працював у Черкаському педагогічному інституті (1956–1964), останні два роки деканом філологічного факультету. У 1965–1969-их рр.— завідувач кафедри української літератури, декан філологічного факультету Ніжинського педагогічного інституту. У 1971–1973-их рр. — проректор Київського інституту культури; від 1992 року — викладач літератури в Київському інституті удосконалення вчителів.

Перу вченого належать одні з перших розвідок-оцінок значним літературним явищам: книжці Григора Тютюнника “Зав’язь”, І.Чендея “Птахи полишають гнізда”, пізній ліриці Любові Забашти; він досліджував творчість М.Старицького, М.Коцюбинського, І.Нечуя-Левицького, О.Гончара, М.Шумила, Олега Ольжича, Яра Славутича. Ось хоч би публікації останніх років: “Український феномен Леоніда Кисельова”, “Поезія “Досвітні огні”: правда реального тексту”, “Як підіймались бої за вбереження третього меморіального будинку Косачів у Новограді-Волинському”, “Лист Григора Тютюнника до редактора видавництва “Молодь”, а ще коментарі до заблокованих цензурою віршів Лесі Українки, що не ввійшли до її Зібрання творів у дванадцяти томах. Григорій Аврахов — редактор і автор коментарів двотомного видання “Леся Українка. Твори” (К., 1970, вступну статтю вилучено цензурою), книжки “Леся Українка. Семінарії” (К., 1971). А як тут не згадати наукову студію “Штрихи до політичного портрета Олени Пчілки: без ретуш та помстливих розправ”, уміщену у збірнику матеріалів науково-практичної конференції “Олена Пчілка і Волинь”, 1999 р. Окремі праці друкують в Чехії, Словаччині, Великій Британії. Нещодавно видана монографія “Леся Українка: проблеми текстології та історії друку” йшла до читача двох 32 роки й одразу ж стала раритетом.

Чекає на видання збірник наукових студій Г.Г.Аврахова — результат довголітніх занурень у неосяжну глибину літературного процесу. Але він уже не побачить омріяне. І тепер від нас залежить майбутнє його спадщини, яка має бути донесена до найширшого кола зацікавлених.

Світла пам’ять про Григорія Герасимовича Аврахова назавжди залишиться в серцях тих, хто його знав, з ким він був поруч і кому він підставляв своє незрадливе плече допомоги та підтримки.

Іван Дзюба, Микола Жулинський, Михайлина Коцюбинська, Микола Сулима, Григорій Сивокінь, Наталя Шумило, Сергій Гальченко, Віктор Дудко, Лукаш Скупейко, Алла Діба, Любомир Дрофань, Сергій Болтівець, Олександра Глазова, Валентина Іскорко-Гнатенко, Анатолій Силук, Наталя Пушкар, Наталя Теренова, Надія Сташенко